

Jeg vilde i denne Sammenhæng gerne henlede Opmærksomheden paa Betydningen af, at vi fik en Tolddomstol, et Ønske, som deles meget af erhvervsdrivende Kredse, ikke alene af Handelen, men ogsaa af Haandværk og Industri. Mærkværdigt nok, at Generaltolddirektøren af al Magt modsætter sig dette naturlige Krav. Ja, jeg siger naturlige Krav, jeg gaar saa vidt at sige, at man paa ingen Maade kan paa-staa, at Borgerne have faaet deres grund-lovmæssige Rettigheder, før det paa dette Omraade som paa alle andre er blevet indrettet saaledes, at Borgerne ikke behøve at være udsatte for Administrationens Vilkaarlighed, men at de kunne ind-anke Administrationens Afgørelser for en Domstol; det er jo den egentlige Hjørne-sten for Friheden i et Samfund. At man har parlamentariske Forsamlinger, faar Valgretten saa og saa meget udvidet, kan altsammen være godt nok, men hvad det egentlig først og fremmest kommer an paa, er, at Borgerne aldrig nogen Sinde skulle være udsatte for Vilkaarlighed fra de styrendes Side, men at man, naar man mener, at der er gjort en Uret, kan gaa til Domstolene. Men alligevel er der altsaa herhjemme et stort Omraade, Toldomraadet, hvor man ikke kan gaa til Domstolene. I Stedet for, at man nu skulde tro, Generaldirektøren maatte blive den første til at kaste dette store, betydningfulde Ansvar fra sig, stritter han imod med Hænder og Fødder og vil paa ingen mulig Maade have en saadan Told-domstol indført. Det vilde dog være naturligt, siger jeg. Der er nu i vore Tider saa sandt ellers ingen, der hævder sig Ufejlbarligheds Gave, selv Katolikkerne ere meget forsigtige med Ufejlbarlighed, for det første indskrænke de selve Begrebet meget betydeligt, for det andet ere de meget kræsne i Retning af de Personer, som Ufejlbarligheds Myndighed skal tildeles. Da saaledes en tysk Konvertit ved Navn Cohn senere blev Kardinalbiskop, opstod der Bekymring for, at der paa St. Peters Stol nogen Sinde skulde sidde en „Pabst Cohn“. Ogsaa paa dette Omraade, altsaa paa Toldfeltet, burde vi herhjemme forskaanes for, at Hr. Rubin kom til at realisere Begrebet „Pabst Cohn“.

Jeg glemte før, da jeg talte om de nye Skatter, som vi maa have, som vi nødvendigvis maa have, hvad enten det nu skal skjules en Stund eller ikke, at bemærke, at de i første Række maa blive indirekte. Det er jo atter en af de Dok-

triner, man her i Landet har hengivet sig til, at direkte Skatter, navnlig Indkomstskatten, ere gode, men indirekte Skatter ere af det onde. Nej, Indtægtsskatter ere efter min Formening rent forbandede. En Indtægtsskat er en Skat paa Ærlighed; paa Arbejdssomhed, paa Flid, paa Sparsommelighed. Den indirekte Forbrugsskat er derimod en Skat paa Nydelse, paa forborgnen Velstand, og den har det psykologisk uvurderlige Fortrin, at den altid kun bliver at udrede i det belejlige Moment. Jeg ved ikke, hvordan det gaar de andre ærede Medlemmer, men for mig kommer Rodemesteren altid paa et ubejligt Tidspunkt. Derimod, naar man skal betale indirekte Skat, det vil sige Cigartold, Ølafgift o. s. v. o. s. v., er det netop paa det Tidspunkt, hvor man skal drikke Øl, ryge Cigar og alligevel staar med Pengene i Haanden, og Skatten falder med en umærkelig Kvotadel paa Udgiften. Det er, om jeg saa maa sige, genialt, det er et af Verdens genialeste Finansgenier, som har fundet paa den indirekte Skat. Den generer ikke, man kan undgaa den, hvis man vil, den falder netop, naar det forekommer En naturligt, at man skal betale for en Nydelse, netop naar man, som jeg siger, staar med Pengene i Haanden og er parat til at betale, og den falder, hvad jeg beder endnu en Gang lagt Mærke til, med en umærkelig Kvotadel hver Gang. Den Indvending, man netop paa Basis deraf rejser mod den indirekte Skat, nemlig at det jo netop er det lumske ved den, at Befolkningen mærker ikke, man trækker Pengene ud af Lommen paa den — den Indvending gjaldt i Absolutismens Dage, men hvor man har fri Forfatning og offentlig Debat, hvor man lægger Finansloven frem for hele Landets Befolkning, og hvor enhver kan læse, hvor megen indirekte Skat der er, gælder det Ræsonnement aldeles ikke mere. Nu, under parlamentariske Forhold, ere indirekte Skatter derfor uangribelige. Men vil man endelig direkte Skatter, vil jeg henlede den højtærede Regerings Opmærksomhed paa Regeringspartiets, i hvert Fald tidligere Forbundsfæller, nemlig Fideikommisejerne. Det forekommer mig, at Fideikommisejerne, de store Godsejere, kunde passende betale mere Skat, end de nu betale. Ud fra den historiske Betragtning, som har ført f. Eks. til Tiendens Afskaffelse i sin Tid, kunde man f. Eks. sige, at Lensadelen har sine Godser, fordi den i sin Tid skulde paatage sig Kriststjenesten, og at det derfor aldeles ikke vilde være urimeligt, om Godsejerne her i Lan-